

**BUYURTMALARNI SHAKLLANTIRISH VA YETKAZIB BERISHNI
NAZORAT QILISH AXBOROT TIZIMINI ISHLAB CHIQISH**

Madaminov Akmal Quvandiqovich
TATU Urganch filiali 5 bosqich tabasi

class_1191@mail.ru,

Anvarov Alisher Anvar o'g'li
TATU Urganch filiali 2-bosqich talabasi
vooalisher@gmail.com

Abstract. The key components of an order generation and delivery control system include order placement, order processing, delivery tracking, and inventory management. Implementing such a system requires careful planning, development, and testing to ensure its effectiveness. This article examines the main features of an information system for order formation and delivery control, the benefits of its implementation, and the difficulties that enterprises may face during the development process.

Keywords. Information system, Order formation, Delivery control, Order processing, Inventory management, Customer satisfaction, Business operations.

Абстрактный. Ключевые компоненты системы формирования заказов и контроля доставки включают размещение заказов, обработку заказов, отслеживание доставки и управление запасами. Внедрение такой системы требует тщательного планирования, разработки и тестирования для обеспечения ее эффективности. В данной статье рассматриваются основные особенности информационной системы формирования заказов и контроля доставки, преимущества ее внедрения, а также трудности, с которыми могут столкнуться предприятия в процессе разработки.

Ключевые слова. Информационная система, Формирование заказов, Контроль доставки, Обработка заказов, Управление запасами, Удовлетворенность клиентов, Деловые операции.

A

K

a

B

и

B

B Buyurtmani qayta ishlash tizimning eng muhim komponentidir. Bu buyurtma safsilotlarini tekshirish, inventar darajasini tekshirish, to'lojni qayta ishlash va hisob-

fakturani yaratishni o'z ichiga oladi. Tizim kredit kartalari, PayPal va bank o'tkazmalari kabi turli xil to'lov usullarini boshqarishi va turli formatlarda hisob-fakturalarni yaratishi kerak.

Yetkazib berishni kuzatish tizimning yana bir muhim xususiyatidir. Bu korxonalarga etkazib berish jarayonini ombordan chiqqandan to mijozga yetguncha kuzatish imkonini beradi. Tizim real vaqt rejimida etkazib berish holati bo'yicha yangilanishlarni taqdim etishi va har qanday kechikishlar yoki o'zgarishlar haqida mijozlarga xabar berishi kerak.

Inventarizatsiyani boshqarish ham tizimning muhim tarkibiy qismidir. Bu inventarizatsiya darajasini kuzatish, zaxiralar darajasini boshqarish va inventarizatsiyadan foydalanish bo'yicha hisobotlarni yaratishni o'z ichiga oladi. Tizim har xil turdag'i inventarlarni, shu jumladan tez buziladigan tovarlar, tez buziladigan tovarlar va xom ashylarni boshqarish imkoniyatiga ega bo'lishi kerak.

Buyurtmalarni shakllantirish va yetkazib berishni nazorat qilish bo'yicha axborot tizimini joriy etish korxonalarga ko'plab foya keltirishi mumkin. Birinchidan, bu buyurtmani qayta ishlashning aniqligi va tezligini oshirishi, xatolar va kechikishlarni kamaytirishi mumkin. Ikkinchidan, buyurtma holati va yetkazib berish muddatlari haqida real vaqtda yangilanishlarni taqdim etish orqali mijozlar ehtiyojini qondirish darajasini oshirishi mumkin. Uchinchidan, u inventarizatsiya darajasini optimallashtirish va haddan tashqari to'ldirish yoki etishtirish xavfini kamaytirish orqali xarajatlarni kamaytirishi mumkin.

Biroq, bunday tizimni joriy etish ham muhim qiyinchiliklarni keltirib chiqarishi mumkin. Bularga apparat va dasturiy ta'minotga katta miqdorda sarmoya kiritish, tizimdan foydalanish uchun xodimlarni o'qitish, mavjud tizimlar bilan mosligini ta'minlash va ma'lumotlar xavfsizligi bilan bog'liq muammolarni bartaraf etish zaruriyati kiradi.

Buyurtmalarni shakllantirish va yetkazib berishni nazorat qilish uchun axborot tizimi bugungi raqamli davrda raqobatbardosh bo'lishni xohlaydigan korxonalar uchun juda muhimdir. Tizim buyurtmani qayta ishlashning aniqligi va tezligini oshirishi, xatolarni kamaytirishi va mijozlarning qoniqishini oshirishi mumkin. Biroq, korxonalar uning samaradorligini ta'minlash uchun tizimni diqqat bilan rejalashtirishlari, ishlab chiqishlari va sinab ko'rishlari kerak. Shuningdek, ular amalga oshirish jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan muammolarni, masalan, apparat va dasturiy ta'minotga sarmoya kiritish, xodimlarni o'qitish va ma'lumotlar xavfsizligi bilan bog'liq muammolarni hal qilishlari kerak.

Ushbu qiyinchiliklarni bartaraf etish uchun korxonalar bir necha qadamlarni qo'yishi mumkin. Birinchidan, ular yaxshilanishi kerak bo'lgan yo'nalishlarni aniqlash uchun mavjud tizim va jarayonlarni chuqur tahlil qilishlari mumkin. Bu ularga buyurtmani shakllantirish va yetkazib berishni nazorat qilish uchun axborot tizimi ega

bo'lishi kerak bo'lgan o'ziga xos xususiyatlar va funktsiyalarni aniqlashga yordam beradi. Ikkinchidan, ular o'zlarining noyob ehtiyojlariga javob beradigan moslashtirilgan yechimni ishlab chiqish uchun texnologik hamkorlari bilan yaqindan hamkorlik qilishlari mumkin. Bu tizimning ularning maxsus talablariga moslashtirilganligini va ularning mavjud tizimlari bilan mos kelishini ta'minlaydi. Uchinchidan, ular xodimlarning tizimdan foydalanishda malakali bo'lishlari va yuzaga kelishi mumkin bo'lgan har qanday muammolarni hal qilishlari uchun xodimlarni o'qitishga sarmoya kiritishlari mumkin. Va nihoyat, ular nozik mijozlar va biznes ma'lumotlarini himoya qilish uchun mustahkam ma'lumotlar xavfsizligi choralarini qo'llashlari mumkin.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, buyurtmani shakllantirish va yetkazib berishni nazorat qilish bo'yicha axborot tizimini ishlab chiqish korxonalarga katta foyda keltirishi mumkin, jumladan, buyurtmalarni qayta ishlashning aniqligi va tezligini oshirish, mijozlar ehtiyojini qondirishni oshirish va xarajatlarni kamaytirish. Biroq, korxonalar uning samaradorligini ta'minlash va yuzaga kelishi mumkin bo'lgan har qanday muammolarni hal qilish uchun tizimni diqqat bilan rejalashtirishi, ishlab chiqishi va joriy etishi kerak. Bu orqali ular o'z faoliyatini soddalashtirishi, raqobatbardosh mavqeini oshirishi va bugungi mijozlarning o'zgaruvchan talablariga javob berishi mumkin.

Foydalilanigan adabiyotlar.

- Haux R. et al. Strategic information management in hospitals: an introduction to hospital information systems. – Springer Science & Business Media, 2004.
- Johnston H. R., Vitale M. R. Creating competitive advantage with interorganizational information systems //MIS quarterly. – 1988. – C. 153-165.
- Romero D., Vernadat F. Enterprise information systems state of the art: Past, present and future trends //Computers in Industry. – 2016. – T. 79. – C. 3-13.
- Wetherbe J. C. Executive information requirements: getting it right //Mis Quarterly. – 1991. – C. 51-65.
- Gunasekaran A., Ngai E. W. T. The successful management of a small logistics company //International Journal of Physical Distribution & Logistics Management. – 2003. – T. 33. – №. 9. – C. 825-842.